

Kategorie: Výrok Velkého bratra**Vítěz: Marian Jurečka, ministr práce a sociálních věcí:*****Výrok: „Úřednice pak tomu člověku může říct ,Nekřičte na mě, to já vůbec neovlivním, prostě to je automaticky propsané do systému, vaše dítě do školy nepřišlo‘,“***

Výrok pochází z článku zveřejněném serverem iDnes.cz, „*Za neomluvené hodiny zkrácení dávek. Jurečka chce propojit školy a úřad práce*“. Článek popisuje nápad ministra Jurečky na zautomatizování odebrání dávek v návaznosti na školní absenci dětí a neplacení pokut. Dle poroty výrok prezentuje technokratický přístup k administraci sociálních dávek, podle nějž by něco tak citlivého jako je odebrání sociálních dávek mělo být delegováno na automatické rozhodování bez jasně definované odpovědnosti.

Jurečkův nápad spočíval v tom, že bude propojovat školské systémy typu Bakaláři s dávkovými systémy. Systém by měl úředníkům a úřednicím Úřadu práce ČR automaticky dávat informaci o tom, že dítě, jehož rodiče jsou příjemci sociálních dávek, má zameškanou školní docházku. Na základě toho by pak mělo dojít k odebrání sociálních dávek v souladu s dnes již platnou legislativou.

Argumentací odpovědí „systému“, který něco odmítl (poskytnutí půjčky, registraci ke službám, spojení s živým operátorem apod.) se již dnes zejména v soukromé sféře můžeme setkávat poměrně často. Většina z nás s tím má spojený pocit bezmoci, kdy bez jasných důvodů, kterým by bylo možno čelit, narážíme do zdi nepochopení bez možnosti s tím něco dělat.

Jurečka přímo v oceněném výroku vyzdvihuje „systém“, který zbaví úředníky v komunikaci s občany nutnosti argumentovat, odůvodňovat a nahradí to možností jednoduše odkázat „na systém“. Zcela pomijí, že odebrání dávek rodičům, kteří neposílají děti do školy, má zejména vést k tomu, aby se zlepšila školní docházka těchto dětí. Je třeba zkoumat důvody, proč děti do školy nechodí, pracovat s rodiči a nikoli pouze tupě stroje škrtat. Jestli je nějaká oblast v sociálním zabezpečení, kam bychom neměli pouštět k rozhodování „systém“, pak je to právě tato.

Výrok je zarážející i v kontextu podobných pokusů o algoritmické rozhodování „systému“ v sociální oblasti v zahraničí. Zmínit je třeba zejména skandál s odpíráním dávek na děti v Nizozemí, který se během téměř deseti let dotkl negativně tisíců lidí, kteří byli „systémem“ často na základě diskriminačních předsudků označeni nepravdivě za osoby zneužívající sociální dávky. Nakonec ale ani Jurečkovu ministerstvo nemá s automatizovaným rozhodováním nejlepší zkušenosti, byť z druhé strany, kde jak vyšlo nedávno najevo, eviduje rozsáhlé podvody s žádostmi o solidární příspěvek, jejichž vyhodnocování bylo svěřeno strojům.

Zdroje:

- https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/davky-urady-prace-urednici-ministerstvo-prace-a-socialnich-veci-bakalari-automatizace.A220720_092855_domaci_lre
- <https://www.politico.eu/article/dutch-scandal-serves-as-a-warning-for-europe-over-risks-of-using-algorithms/>
- <https://www.amnesty.org/en/documents/eur35/4686/2021/en/>
- <https://archiv.hn.cz/c1-67177110-pocitace-nepoznaji-podvody-s-davkami-zadosti-musi-opet-kontrolovat-urednici>